

Skolbiblioteksplan 2023 - 2025

Fastställt i Kommunfullmäktige
2022-06-20, § 84

Skolbiblioteket är en del av den pedagogiska verksamheten i skolan. Rektor kan organisera så att skolbibliotek på olika sätt stärker elevernas utbildning. Under rätt förutsättningar kan skolbiblioteket fungera både som ett nav och en motor, inte minst vad gäller läsning och medie- och informationskunnighet.

Skolbiblioteket kan utöver att bidra till goda skolresultat, även verka för kultur, litteratur och bildning i större bemärkelse.

Organisera för skolbibliotek i undervisningen (www.skolverket.se)

Innehållsförteckning

Inledning	1
Mål	2
Strategi	2
Skolbiblioteket ska	2
Förvaltningens ansvar	2
Skolbibliotekariens/skolbibliotekspersonalens ansvar	3
Rektors ansvar.....	3
Uppföljning.....	3
Kunskapsstegen	4
Referenser	5

Inledning

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek¹.

Skolbiblioteket ska, i samverkan med lärare, se till att verksamheten möter alla elevers behov. Eleverna ska få möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Verksamheten ska vara till för alla elever oavsett vilka behov de har eller vilka ämnen de läser för tillfället.

Lärarna har huvudansvaret för undervisningen. Skolbibliotekarien fungerar som en samarbetspartner och ett stöd för eleverna. Skolbibliotekarien ansvarar för bibliotekets medieurval men kan till exempel även vara delaktig i eller driva olika läsprojekt, genomföra bokprat och övningar i informationssökning och källkritik.

Skrivningar om digital kompetens har stärkts i läroplanerna och det har tillkommit en ny skrivning om skolbibliotek. Där framgår att rektor ansvarar för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Det kan till exempel innebära att skolbibliotekarien är aktiv i olika läsprojekt eller stödjer lärares arbete med digital källkritik.

Enligt den samlade forskning som finns om skolbibliotek gynnas elevernas läsutveckling och källkritiska förmåga av ett regelbundet och strukturerat samarbete mellan lärare och bibliotekarie. Det är två yrkesgrupper som kompletterar varandra.

Om samarbetet är möjliggjort av och förankrat hos rektor, finns förutsättningar för att samarbetet blir långsiktigt och framgångsrikt.

På vilket sätt samarbetet sker anpassas utifrån de lokala förutsättningarna vid varje skolenhet.

Att kunna läsa, förstå och göra sin röst hörd är en rättighet för alla barn och ungdomar².

¹ Skollagen 2010:800, 2 kap 36§

² Barnkonventionen artikel 12, 13 och 28

Mål

Skolbiblioteken är en funktion som aktivt bidrar till kunskapsutveckling och en inspirationskälla för elevernas läsning.

Strategi

Skolbiblioteksplanen tydliggör ansvarsförhållanden för att uppnå målen för skolbiblioteken.

Varje skola upprättar årligen en handlingsplan som, utifrån de lokala förutsättningarna, tydliggör på vilket sätt skolbibliotek och skola samverkar för att uppnå målen.

Skolbiblioteket ska

- ge alla elever lika tillgång till litteratur och medier
- ägna särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper utifrån elevers och skolors behov
- vara en integrerad del i skolans verksamhet där Kunskapsstegen ingår i skolans pedagogiska arbete.
- vara en del av och bidra till skolans värdegrundsarbete.
- nyttjas av skolans olika verksamheter (förskoleklass, samtliga skolformer, fritidshem)
- främja medie- och informationskunnighet
- bidra till en kreativ och utvecklande lärmiljö genom att erbjuda rum för arbetsro, boklån och läsning samt för samtal, skrivande och berättande
- tillhandahålla ett utbud av medier utifrån respektive skolas behov och förutsättningar, exempelvis skön- och facklitteratur, databaser och tidskrifter.

Förvaltningens ansvar

- tillser att det finns skolbibliotek i samtliga skolor
- erbjuder centrala resurser för skolbibliotekens utveckling, exempelvis genom nätverk, kompetensutveckling för skolbibliotekspersonal och samverkan med andra aktörer
- tillser att det finns tillgång till ett gemensamt bibliotekssystem i samtliga skolbibliotek
- följer upp och redovisar skolbibliotekens verksamhet utifrån likvärdighet och ett kvalitativt perspektiv
- skapar samverkan med folkbiblioteket i därtill gemensamma frågor

Skolbibliotekariens/skolbibliotekspersonalens ansvar

- samverkar med elever och pedagogisk personal så att goda förutsättningar ges för elevernas språk- och kunskapsutveckling
- erbjuder läsfrämjande insatser och inspirerar eleverna till läsning
- bidrar, i samverkan med rektor och pedagogisk personal, till arbetet med upprättandet av skolan/skolornas handlingsplan. Handlingsplanen utgår från kunskapsstegen.
- utvecklar och följer upp verksamheten i dialog med rektor, elever och pedagogisk personal i enlighet med skolans systematiska kvalitetsarbete
- utveckla sina arbetsmetoder för läs-och skrivinspiration, informationskompetens och digital kompetens

Rektors ansvar

- ansvarar för att pedagogisk personal använder skolbiblioteket i undervisningen och bidrar i planering och utformning av skolbiblioteksverksamheten
- säkerställer att skolbiblioteket stödjer elever i behov av anpassningar och särskilt stöd
- säkerställer att skolbiblioteket tillgodoser och främjar flerspråkiga elevers behov av läsning på modersmålet
- säkerställer att skolbiblioteket är en del av genomförda och pågående utvecklingsarbeten inom Riktade insatser (Skolverket) under läsåren 2021/2022 och 2022/2023 och skolans fortsatta arbete därefter.
- säkerställer att bibliotekets pedagogiska funktion på skolan styrs och följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet

Uppföljning

Uppföljning av handlingsplanen, på skolnivå, genomförs årligen inom ramen för skolornas systematiska kvalitetsarbete.

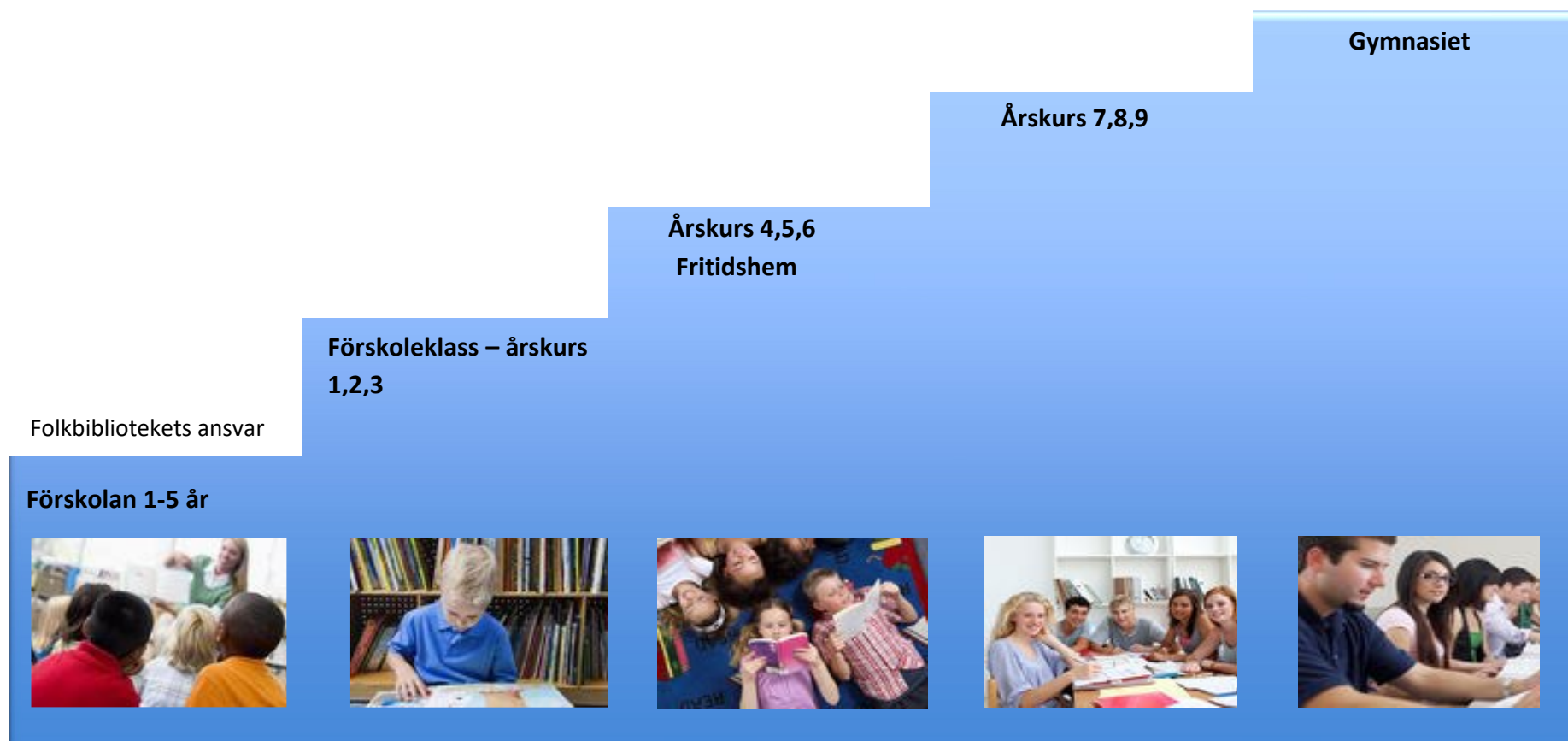
Uppföljning på skolhuvudmannanivå genomförs årligen inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Skolbiblioteksplanen revideras vartannat år om inget annat beslutas utifrån den årliga uppföljningen.

Kunskapsstegen

Vägen till läslust och informationskompetens

Skolbibliotekets roll i lärandet

Språkutveckling

Läsutveckling

Lässtimulans

Läslust

Kritisk granskning, sökkompetens och informationskompetens

Skolbiblioteket är en självklar resurs och en del av Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen (SKUA)

Referenser

Skollagen (2010:800), 2 kap. §36

Läroplan för förskolan (Lpfö 18)

Läroplan och kursplaner för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)

Läroplan och kursplaner för grundsärskolan (Lgrsär22)

Läroplan för gymnasieskolan (Gy 11)

Läroplan för gymnasiesärskolan (GySär13)

Bibliotekslag (2013:801)

FN:s konvention om barns rättigheter, ”Barnkonventionen”

Skolinspektionen, Skolbibliotek som pedagogisk resurs (Granskningsrapport publicerad 2018-06-07, dnr 2016:11433)

Skolverket; att organisera för skolbibliotek i undervisningen

[Organisera för skolbibliotek i undervisningen - Skolverket](https://www.skolverket.se/om-skolverket/organisera-for-skolbibliotek-i-undervisningen) (www.skolverket.se, 2022-05-05)

Kommunala dokument;

Kvalitetsplan 2022 – 2023, KS 2022-01-11, §11

Pedagogisk utvecklingsplan med IT som stöd 2020 – 2022, KS 2019-11-03, §241